

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Apologia Explicationis Gavsarvm [!], Cvr Cvm Gregorio à
Valentia Hispano, Iesuita Ingolstad. de hominum
mortuorum, Statuarum, Imaginum, &c adoratione, non sit
amplius disputandum: Et Refvtatio ...**

Heerbrand, Jakob

Tvbingæ

VD16 H 960

V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36573

nifestissimo, clarissimo, & palpabili errore excepto, pingere student & conantur. An non hoc absurdum: An non blaphemum hoc in Deum Spiritum S. Scripturæ S. authorem: Hoc sine est interpretari scripturam: Aut verius pervertere, imò euertere penitus, cum non necessaria esse pronunciatur. Et sanè non ignoro, hostes esse eos scripturæ S. maximos, qui multis modis eam accusant ambiguitatis, obscuritatis, imperfectæ, eisq; longè suas traditiones & Thalmud, à quæ planiores, pleniores, & perfectiores præferunt. Idè amplius cum eis disputare non possumus: quòd ali habeant principia. Nos vocem Magistri nostri vni Christi, de quo Pater cœlitus clamauit: Hunc audite tanquàm oues eius audiemus: lupum istum sauisimum & Asinum Cumanum, fugiamus & caueamus, licet nobis saluator noster, præmonens, præcepit.

V.

In Spongia folijs totis septem, nempe à 36. folio & propo: 92. per sequentia, turpissimam Papatus idolomaniam, quam in mortuorum exercent inuocatione, ita traduxi, vt Hispanum eius puderet, & quid responderet minimè inueniret, sed hyperbolas esse confessus est suorum preces ad defunctos, quæ candidè essent interpretandæ. Nos autem hyperbolas, mendacia esse ciuilliter dicimus. Cum itaq; aduersarij haberemus confessionem, de controuersia nostra, qua agnosceit, & fatetur hyperbolas suorū in cultu, ueneratione, & inuocatione mortuorum, depugnatum esse: ideoq; superlegendum mihi in posterum isto scribendi plura labore sum

o, & à quibus vestris hæc (si vobis displicent) sint da-
nata, aut retractata:

Ad id verò, quod ex eodem recitavi: Scripturas sa-
cras de benè esse Ecclesiæ, non tantùm inceptæ, sed
etiam continuatæ & consummatæ, nequaquam verò de
essentia eius existere: Respondet: Verum hoc esse,
Quia sine scripturis aliquando vera Dei Ecclesia existi-
terit. Atqui Cusanus non de incepta tantùm, verùm
etiam consummatæ Ecclesia loquitur. Ideo non verum,
sed falsum est, quod & Cusanus & eius patronus Hispa-
nus dicunt: scripturas tantùm de benè esse Ecclesiæ, &
non de essentia existere. Et hinc apparet quanti sint
Pontificij scripturæ sacrosanctę amici, quanti eam fa-
ciant, & cuiusmodi eius sint interpretes, qui eam ad
tempus accomodent, vt homines versipelles, temporì
inservientes, nunc hæc nunc alia captant consilia, &
pacta interpretantur, & c. Ita Pontificij scripturas in-
terpretandas esse docent, idq; facto ipso docent. Et ta-
men eiusmodi scripturæ interpretationes & sensus,
temporì congruentes, vt salutis via acceptari debent.

Tales scilicet interpretes scripturæ habet Ecclesia
Pontificia, ad has tales eorū interpretationes sumus al-
legati. Et quid mirum, cum ad huius Ecclesiæ iudici-
um mutatum, mutetur etiam & mutatum sit Dei ipsius-
et iudicium. Hæc verba ipsorum, hæc sententia. Et
quod apertè & candidè Cusanus sensit, scripsit, fecit.
Hoc idem Pontifex Rom. sibi arrogat manifestè. Bla-
sphemate autem, qui in verba illius sunt iurati, idem quidem
sunt, sed cautius agere sibi videntur, dū astutè, calli-
dè, subdolè, Hypocritæ, coloribus quæ litis, istam tan-
tam impietatem omnem totius Papatu, nullo etiam ma-
nifestis

sum arbitratus. Quia verò inquietum & superbum Hispani ingenium ex scriptis ipsius, omnibus iam perspectum est & cognitum: ut illius petulantia, immodestia non nihil cōtundatur, & quia quod ad illa respondeat, nihil habet: Ideo hæc eadem repetita volo, ad eum ipsum remitto.

His verò, quantumvis absurdissimis, impijssimus, Idololatricissimus, Pharaone magis induratus homo scio, non mouetur. Induratum est enim cor illius, & excæcati sunt oculi eius, ne videat, sed, instar nocturnum, in sole & meridie cæcutiat. Vna enim fidelia glōsæ suæ, omnes se parietes dealbare pictor stolidus putat: Nempe, quod glossam suam, suorumq; contributionum, hîc iam repetit: Cum sancto dicitur, fac vel concede: sensum esse, effice precibus, & intercessione apud Deum tua. Sed cuius mandato & promissione, vobis, mortuos rebus humanis exemptos ita compellat licet. Deinde, locum glossam istam in pluribus non habere, exemplis illustribus ex Papisticis libris coloratis & propositis, ad oculum est demonstratum. Et paulò post de glossa ista plura videbimus.

Et quia de S. Francisco & S. Clara quod dixi, se in Spongia inuenire non potuisse, queritur, ut querendum cum labore subleuem, si ignorat, Hispanus cū sit, res Italicas, ita res habent. Circumfertur in Italia libellus, cui titulus est: Flosculi sancti Francisci, in quo affirmatur, Franciscum alterū fuisse Christum, qui stigmatibus, sibi ab Angelo in solitudine quadam impressis, possit seruare à morte æterna viros, qui à suo tempore, vsq; ad mundi finem vixerunt. Ne verò hac in parte infœliciores essent mulieres, deinde in eodē additur: Beatam Virginem, filij Dei Matrem, merito

virginitatis, seruasse mulieres, quæ vixerunt vsq[ue]
 ad tempora Claræ Monialis, Francisco contempora-
 re, quam, quia Papa canonisauit, sanctam vocant:
 hanc S. Claram, eiusdem Virginitatis merito, in suo
 plus corpore renouata, eas seruasse mulieres, quæ de-
 inceps essent vsq[ue] ad m[un]di finē victuræ. Hæc historia
 est de S. Francisco, & Clara: de hac post homines natos
 in Ecclesia horribilissima idololatria, cum Petrus Pau-
 lus Vergerius, adhuc in Italia existens, libello ædito,
 cui titulum fecerat: Discursus super libello cui titu-
 lus, Flosculi S. Francisci, homines, suppresso tamen
 nomine, monuisset: tantū abfuit, vt curia Romana tur-
 pissimam hanc suam vel agnosceret vel emendaret Ido-
 lamaniam, qua filij Dei, Domini nostri Iesu Christi, sa-
 luberrima ac preciosissima vulnera, eo loco & nume-
 ro habentur, quo Francisci fabulosa stigmata: vt libel-
 lum hunc Vergerij quatuor catalogis librorum Hære-
 ticoꝝ, diuersis locis & temporibus in Italia æditis,
 inseruerit atq[ue] damnarit. De Francisco etiam Papa-
 tus canit: Tu pro nobis semper pia, prode Christo stig-
 mata.

Hanc tam blasphemam Pontificiorum Idololatriam,
 de Francisco & Clara, vel glossemate, vel pigmento,
 vel figmento oblinas, Hispanæ, coquas, recoquas, vt uo-
 lueris & placuerit, per me licet. Video enim, te esse in-
 foelicis genio in perniciem Ecclesiæ, etiã vestræ, na-
 tum, vt omnes sordes & impietates Papatus eluere ti-
 bi sit propositum, nihil adeo absurdum dictum, factum,
 quod non defendere, vel saltem excusare, coneris. Et
 hoc est, quod priori scripto meo dixi, te tuamq[ue] societa-
 tem, postremum esse, in hac delira mundi senectâ, Sata-
 næ conatum, qui ficta quadam sanctitatis specie, hypo-
 critis,

S

crisi, & superstitione, Papatum labascentem, crassi-
 mos eius errores, turpissimas hæreses innumeras, ido-
 lomantiam horrendam & abominandam, omniaq; Papæ
 decreta, etiam cum scriptura, S. è diametro pugnan-
 tia, orbi Christiano obruderetis, & pro aromatibus
 diuinisq; venditaretis oraculis: Quod igitur respon-
 des: Si Satanas Satanam eiicit, quomodo stabit regnum
 eius Respon: Non dicimus nos, Satanas vos eiicere, aut
 Satanæ aduersari, regnumue eius destruere, sed labas-
 cens confirmare.

Porro quod hæc mendacium esse luculentissimum
 scribit, quod dixerim, eum solius Ecclesiæ autoritate
 non autem scripturæ S. testimonijs sua probare, Idq;
 probare conatur; quod calumniatus sim (vt ipse menti-
 tur) scripturæ testimonia, quæ pro inuocatione sancto-
 rum adduxerit, eum corrupisse; Respondeo: Mendacium
 oportebat esse memorem. Cum enim in præceden-
 ti scripto, Confutatione nempe ista opinata, dixisset:
 Mitto etiam, probauisse me, Inuocationem sanctorum
 in specie quoq; Diuino verbo commendari. Vbi in
 margine habetur, Apologet. fol. 38. ibi hæc eius sunt
 verba de me: Ad nauseam vsq; inculat præterea, non
 habere nos diuinum præceptum, venerandi sanctos,
 modis supra dictis. Et hoc quoq; friuolum & nugato-
 rium istorum esse argumentum, supra euicimus. Cum
 ex diuinis literis constet, SPONTANEOS etiam cultus
 & vtilis, & Deo gratissimos esse, Hactenus ille, Hoc-
 cine est, heus bone vir, in SPECIE, mortuorum inuo-
 cationem, diuino verbo commendari: Quanta Deum
 immortalem, Rabulæ istius est impudentia: Anne vel
 tandem

Confuta: fol: 55

andē huius pudet & poenitet te improbitatis: Sed hoc
 uum habet Hispanus iactator, sua prædicans magnifi-
 cē, ampullas verborum proijciens, nebulas & præstigi-
 as oculis offundens, ut, qui nō dilgenter omnia con-
 fert, rem ita habere putet, sicut verbis præ se fert.

Quod verò ad mea verba attinet, quibus eum scri-
 pturæ testimonia corrupisse affirmavi, antea verè est
 ostensum: idem esse, non probare scripturæ testimo-
 nijs, & deprauatis atq; corruptis eius testimonijs, pro-
 bare rem aliquam velle, ex sacris literis. Et quæ ac cu-
 iusmodi hæc est in specie ex sacra scriptura probatio,
 ex qua mortuorum commendetur in ea inuocatio: quia
 illa constat (quod tamē ipsum quoq; falsissimum est,
 & nos contrarium eius probauimus) cultus electissios,
 Deo esse gratissimos: Hocne in specie est probare ex
 sacris literis, Mortuos esse inuocandos? Quid cogitas
 Hispane? Num tu omnes nos cæcos, aut stīpites esse
 iudicas? Te verò solum præ omnibus sapere, & quic-
 quid dicas, oracula esse?

Sed ut intelligas, quàm vtilis, Deoq; grati sint cul-
 tos ab hominibus excogitati, audi, Hispane, Dominum
 Deum nostrum pronunciantem, de hominum studio, &
 dicentem: Omne figmentū cordis humani, tantummodò
 malum est, à pueritia (sic enim legitur, si fortè ignoras,
 in Hebræo) Figmentū porro cordis humani, nō prauos
 tantum significat affectus, sed etiam summarum vir-
 tum in homine, intellectus & voluntatis, opera, sicut Apo-
 stolus inter opera carnis recenset, non tantum libidi-
 nes, &c. sed etiam superstitionem, hæreseis. Hinc ma-
 nifestum est, dampnari à Spiritu Sancto in scriptura S.
 S 2. tanquam

Gen. 6. 8.

Gill. 5.

tanquam carnales, cultus omnes ab hominibus excogitatos. Affectus carnis mors est & inimicitia aduersus Deum, legi enim non est subiectus, et ne potest quidem. Item: Animalis homo, ψυχικός, non percipit ea quae sunt Spiritus Dei, stultitia enim est illi, et non potest intelligere. Et hoc etiam est quod Saluator dicit: Quod ex carne natum est, caro est. Vbi non tantum de carnali propagatione loquitur, sed, etiam de toto homine, eiusque ingenio. In malā itaque rem, Hispanie, cum tuis istis spontaneis cultibus carnalibus, qui sunt tantummodò mali & inimicitia aduersus Deum, tam scilicet utiles sunt, & grati Deo: Nedum, ut tu nugaris, gratissimi.

Postremò, sarcasum intelligo, quo non mihi solum, sed omnibus pijs illudit, quòd antè petieram, quòd paria essent arma, ut cõiunctim nostra scripta cõtraria Ingolstadij excusa euulgari per Bauariam, præcipue in collegijs Iesuitarum, concederet. Verùm id Hispania non dextrè percepit. Curauit enim sua contra me ædificata scripta, denuò sub incudem reuocari, inque vnicum librum collecta euulgari. Deinde, horum sociorum instinctu, studio, & opera indefessa, factum est, ut tota ditione nostrorum omnes sint proscripti, initio Ingolstadij factis, mense Maio: de quo supra. Sed de hoc Dominus videat, & iudicet.

VI.

Dixi etiam, Hispanum nihil afferre noui, sed cocysmum suum subinde ingeminare, & cramben multoties coctam ac recoctam, definitiunculā nempe Idololatricæ imperfectam, cum nausea et molestia maxima, appo-